

Cuprins

Abrevieri	XIII
Prefață	XV
În loc de introducere	1
Titlul I. Drepturile omului în legislația internațională și europeană	11
Capitolul I. Primele preocupări pentru protecția drepturilor omului	11
Secțiunea I. Preliminarii.....	11
A. Cristalizarea conceptului	11
B. Gânditori și curente.....	16
I. Codul lui Hammurabi	16
II. Confucius și Mencius.....	16
III. Grecia antică	16
Secțiunea a II-a. Carta Organizației Națiunilor Unite	21
Secțiunea a III-a. Declarația Universală a Drepturilor Omului.....	24
A. Vocație și o primă etapă în instituționalizarea drepturilor omului la nivel internațional.....	24
B. Conținut	25
Secțiunea a IV-a. Pactele internaționale cu privire la drepturile omului	27
Secțiunea a V-a. Convenția Europeană a Drepturilor Omului ...	33
Capitolul II. Drepturile egalitare, permanente și evolutive. Clasificări	42
Secțiunea I. Drepturile egalitare	42
Secțiunea a II-a. Drepturile permanente	42
Secțiunea a III-a. Drepturile universale	43
Secțiunea a IV-a. Clasificări	44
Capitolul III. Drepturile garantate de Convenția europeană a drepturilor omului	48

Secțiunea I. Dreptul la viață – articolul 2.....	48
A. Concept și caracterizare.....	48
I. Concept.....	48
B. Aspecte ale practicii CEDO.....	51
C. Considerații doctrinare.....	52
Secțiunea a II-a. Dreptul de a nu fi supus torturii și altor tratamente sau pedepse inumane sau degradante – articolul 3.....	58
Secțiunea a III-a. Dreptul de a nu fi supus sclaviei, servituții și muncii forțate sau obligatorii – articolul 4.....	68
Secțiunea a IV-a. Dreptul la libertatea și siguranța persoanei – articolul 5	73
Secțiunea a V-a. Dreptul de a fi adus de îndată în fața unui judecător, de a fi trimis în judecată într-un termen rezonabil sau eliberat.....	76
Secțiunea a VI-a. Dreptul la un proces echitabil (art. 6).....	79
Secțiunea a VII-a. Dreptul la respectul vieții private și familiale. Dreptul la căsătorie (art. 8).....	95
Secțiunea a VIII-a. Libertatea gândirii, conștiinței și religiei (art. 9)	104
Secțiunea a IX-a. Libertatea de exprimare (art. 10).....	111
Secțiunea a X-a. Libertatea de asociere și de întrunire pașnică (art. 11)	115
Secțiunea a XI-a. Dreptul la un recurs efectiv în fața unei instanțe naționale (art. 13)	119
Secțiunea a XII-a. Dreptul de a nu suferi nici o discriminare (art. 14)	121
Secțiunea a XIII-a. Dreptul de proprietate – art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția Europeană	125
A. Dreptul la respectarea bunurilor de persoane	125
B. Norme juridice în materie.....	127
Titlul II. Drepturile omului în România	131
Capitolul I. Apariție și clasificare.....	131
Secțiunea I. Evoluția drepturilor omului în România	131
Secțiunea a II-a. Drepturile omului în lumina constituțiilor României	137
A. Constituția din 1866	137

B. Constituția din 1923.....	138
C. Constituția lui Carol al II-lea din anul 1938	140
D. Constituția din 13 aprilie 1948	141
E. Constituția din 1952.....	142
F. Constituția din 1965	143
G. Constituția din anul 1991.....	146
H. Constituția României revizuită din 2003	147
I. Mutațiile social-politice și economice	147
II. Pe scurt, despre conținutul modificărilor	148
III. Interpretarea și aplicarea dispozițiilor constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor	151
IV. Clasificări	151
Capitolul II. Drepturile omului în sistemul actual de drept	156
Secțiunea I. Drepturile omului în Constituția României	156
A. Considerații introductive	156
B. Drepturi.....	157
I. Dreptul la viață	157
II. Dreptul la integritate fizică.....	159
III. Dreptul la integritate psihică.....	160
IV. Libertatea individuală.....	165
V. Dreptul la apărare.....	169
VI. Dreptul la liberă circulație	170
VII. Rețeaua EURES în România.....	173
VIII. Dreptul la ocrotirea vieții intime, familiale și private	178
IX. Inviolabilitatea domiciliului.....	179
X. Dreptul la învățătură	181
XI. Accesul la cultură	185
XII. Dreptul la ocrotirea sănătății	185
XIII. Dreptul la un mediu înconjurător sănătos	186
XIV. Dreptul la muncă și la protecția socială a muncii	187
XV. Dreptul la grevă (art. 43).....	190
XVI. Dreptul de proprietate	191
XVII. Dreptul de moștenire	200
XVIII. Libertatea economică	200
XIX. Dreptul la un nivel de trai decent.....	201
XX. Dreptul la căsătorie	201

XXI. Dreptul copiilor și tinerilor la protecție și asistență.....	202
XXII. Dreptul persoanelor cu handicap la o protecție specială.....	203
XXIII. Dreptul la vot	205
1. Noțiune, evoluție și conținut	205
2. Drepturile politice	215
XXIV. Libertatea conștiinței.....	224
XXV. Libertatea de exprimare.....	226
XXVI. Dreptul la informație.....	230
XXVII. Dreptul de asociere	236
XXVIII. Secretul corespondenței.....	237
XXIX. Dreptul de petiționare	239
XXX. Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică	242
Secțiunea a II-a. Drepturile omului în dreptul civil	248
A. Considerații generale	248
B. Drepturi.....	251
I. Dreptul la proprietate privată.....	251
1. Noțiune și conținut	251
2. În legătură cu dreptul de proprietate.....	254
II. Dreptul la apărare	257
III. Dreptul la moștenire.....	261
Secțiunea a III-a. Dreptul penal și drepturile omului	264
A. Considerații introductive	264
B. Principii	266
I. Principiul legalității	266
II. Principiul egalității în fața legii	268
III. Principiul neretroactivității legii penale	269
IV. Principiul retroactivității legii mai favorabile.....	271
C. Alte aspecte importante	272
I. Noțiunea de lege penală și necesitatea redefinirii ei	272
II. Aplicarea legii penale în spațiu	272
III. Aplicarea legii penale în timp	273
IV. Legea penală și tratatele internaționale.....	274
V. Extradarea și expulzarea	275
VI. Pedepsele	276

VII. Respectarea demnității umane – dreptul persoanei la viață și la integritatea sa fizică.....	278
VIII. Garantarea libertății individuale și a siguranței persoanei.....	282
IX. Prezumția de nevinovăție.....	284
X. Garantarea dreptului la apărare (art. 6) – dreptul la apărare	288
XI. Inviolabilitatea domiciliului și secretul corespondenței.....	294
XII. Libertatea de exprimare.....	295
Secțiunea a IV-a. Drepturile omului în dreptul familiei	301
A. Preliminarii	301
B. Principii	307
I. Principiul monogamiei (art. 5 Codul familiei)	307
II. Principiul căsătoriei liber consimțite între soți.....	308
III. Principiul ocrotirii căsătoriei și a familiei, a mamei și a copilului	308
IV. Principiul egalității în drepturi și în obligații a soților	309
C. Drepturile copilului raportate la drepturile omului în România	310
I. Prezentarea drepturilor copilului și a raportului în care se află cu drepturile omului.....	310
II. Clasificarea drepturilor copilului	316
III. Drepturile și libertățile civile ale copilului în România	317
1. Dreptul la identitate	317
2. Dreptul copilului la protejarea imaginii sale publice, a vieții intime, private și de familie.....	319
3. Dreptul copilului la libertate de exprimare	319
4. Dreptul copilului capabil de discernământ de a-și exprima opinia asupra oricărei probleme care îl privește.....	320
5. Libertatea de gândire, de conștiință și de religie.....	320
6. Libertatea de asociere în structuri formale și informale și libertatea de întrunire pașnică, în limitele prevăzute de lege	321

7. Dreptul la identitate al copilului aparținând unei minorități.....	321
8. Dreptul la respectarea individualității și personalității	321
9. Dreptul la ocrotire în mediul familial și la protecție alternativă. Dreptul la relații personale cu familia sa.....	322
IV. Titularii dreptului la relații personale	322
V. Alte drepturi.....	324
1. Dreptul la sănătate	324
2. Dreptul copilului la un nivel de trai care să permită dezvoltarea sa fizică, mentală, spirituală, morală și socială.....	324
3. Dreptul de a beneficia de asistență socială și de asigurări sociale.....	324
4. Drepturile speciale ale copiilor cu handicap.....	325
5. Dreptul la educație	325
6. Dreptul la odihnă și vacanță.....	326
VI. Exercițarea ocrotirii părintești de către ambii părinți.....	326
1. Regula generală în materie	326
2. Excepții de la principiu.....	327
3. Neputința, din orice împrejurare, a unuia dintre părinți de a-și manifesta voința.....	327
Secțiunea a V-a. Dreptul omului la un mediu sănătos în O.U.G. nr. 195/2005 privind protecția mediului	330
Titlul III. Valențele canonice.....	340
Capitolul I. Noțiunea de drept, dreptate, lege	340
Capitolul II. Dreptul văzut de filosofi.....	344
Capitolul III. Dreptul în viziunea sfinților părinți și a scriitorilor bisericești.....	347
Capitolul IV. Drepturile omului văzute prin prisma moralei creștine	351
Secțiunea I. Privire generală asupra concepțiilor drepturilor în plan canonic.....	351
A. Concepții în domeniu	351
B. Alte drepturi.....	369

I. Dreptul la muncă	369
II. Dreptul la odihnă.....	370
III. Porunca cinstirii părinților	370
IV. Păstrarea credinței conjugale	370
V. Dreptul la viață al omului	370
VI. Nedreapta înstrăinare de bunuri.....	370
VII. Pofta păcătoasă.....	370
Capitolul V. Legislația canonică – apărătoare a drepturilor omului	370
A. Introducere în materie.....	370
B. Organizarea apărării drepturilor.....	370
I. Apărarea dreptului la viață	370
II. Condamnarea violenței.....	370
III. Apărarea dreptului la proprietate	370
IV. Dreptul la libertate	370
V. Dreptul la asistență socială pentru cei nevoiași....	370
VI. Apărarea familiei	370
VII. Drepturile femeilor	370
VIII. Dreptul săracilor la protecție.....	370
IX. Protecția copiilor.....	370
X. Instanțele de judecată – judecătorii bisericești (15 Cartagina, 9 VI). Măiestria duhovnicului.....	370
Concluzii.....	370
Bibliografie selectivă.....	370